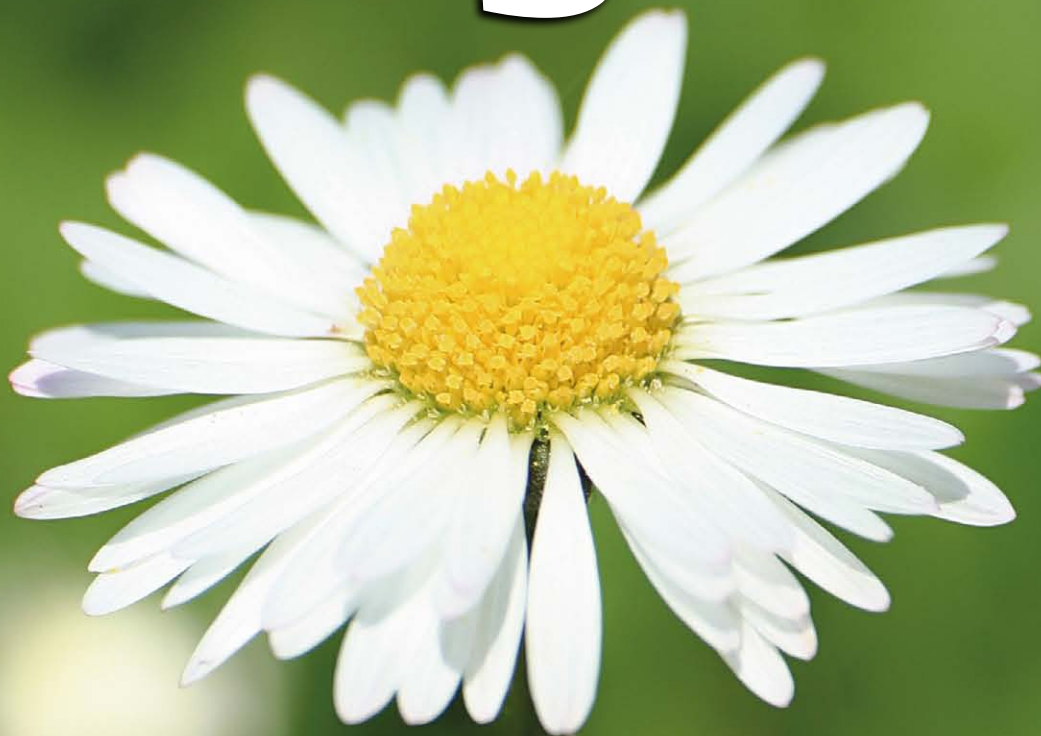

Llubelskie
*Smakuj życie!*Numer
3(11)/2011ISSN
2081-8033

Lubelski Informator Unijny

p u l s -
Regionu

**W październiku 2012 roku
polecimy ze Świdnika**

str. 4

Partnerstwo ma sens

str. 9

Postawiliśmy na oryginalność

str. 11

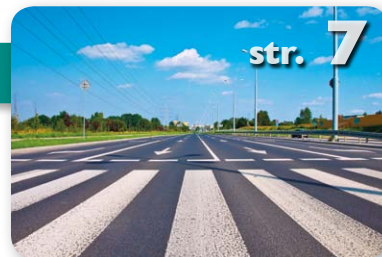
**Taryfikator korekt finansowych
lekarstwem na nieprawidłowości**

str. 22

Spis treści

Wywiad z...

- 4** Pierwszy lot ze Świdnika? 28 października 2012 roku
Rozmowa z Jackiem Sobczakiem,
członkiem Zarządu Województwa Lubelskiego

Wydarzenie

- 7** Mega drogi

Rozmowa numeru

- 9** Partnerstwo ma sens
Rozmowa z Piotrem Draganem, wójtem gminy Wisznice

Promocja

- 11** Postawiliśmy na oryginalność

Dobre praktyki

- 13** Obudzić ciekawość świata
15 Przyroda może być marką

Informator dla przedsiębiorców

- 18** Innowacyjni przedsiębiorcy
Województwa Lubelskiego nagrodzeni
Relacja z Gali Finałowej konkursu
„Innowacyjny Przedsiębiorca Województwa Lubelskiego”

Vademecum Beneficjenta

- 22** Taryfikator korekt finansowych lekarstwem na nieprawidłowości

Lubelski Informator Unijny „Puls Regionu”

Egzemplarz bezpłatny

Nakład: 5 000 egz.

Wydawca: Departament Regionalnego
Programu Operacyjnego
Urząd Marszałkowski
Województwa Lubelskiego w Lublinie
ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin
tel.: 81 44 16 738,
fax: 81 44 16 740
drpo@lubelskie.pl, www.rpo.lubelskie.pl

Redakcja: Oddział Informacji i Promocji RPO

Współpraca: Oddział Kontroli RPO, Departament Promocji
i Turystyki UMWL, Oddział Komunikacji
Społecznej Kancelarii Marszałka Województwa
Lubelskiego, Lubelska Agencja Wspierania
Przedsiębiorczości w Lublinie, Urząd Gminy
Wisznice, Urząd Miejski w Janowie Lubelskim,
ECORYS Sp. z o.o. Warszawa

Fotografie: Departament Regionalnego Programu
Operacyjnego, Oddział Komunikacji
Społecznej Kancelarii Marszałka Województwa
Lubelskiego, Lubelska Agencja Wspierania
Przedsiębiorczości w Lublinie, Urząd Gminy

Wisznice, Urząd Miejski w Janowie Lubelskim,
Port Lotniczy Lublin S.A., Urząd Marszałkowski
Województwa Lubelskiego w Lublinie,
iStockphoto

Okładka: Rumianek, jedno z ziół uprawianych w „Dolinie
Zielawy”. Fot. Andrey Zemtsov, iStockphoto.
Szczegóły na stronie 15

Druk, skład i łamanie: PETIT Skład – Druk – Oprawa
Wojciech Guz i Wspólnicy Spółka Komandytowa
ul. Tokarska 13, 20-210 Lublin
tel.: 81 744 56 59, fax: 81 441 03 33
biuro@petit.lublin.pl, www.petit.lublin.pl

Publikacja współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
LUBELSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Twój pomysł, europejskie pieniądze

➤ 155 km dróg lokalnych

zmodernizowało wspólnie 16 powiatów z województwa lubelskiego.

Obok dziesiątek kilometrów asfaltu powstały 134 skrzyżowania, 10,5 km ścieżek rowerowych i 48 km chodników, które poprawiły bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Prace kosztowały ponad 176 mln zł, z czego 131,6 mln zł pochodziło z Regionalnego Programu Operacyjnego.

➤ Łatwiej dojedziemy w Bieszczady

Dobiegł końca remont 13. km odcinka z Frampola do Biłgoraja na drodze wojewódzkiej nr 835 prowadzącej z Lublina w stronę Bieszczad.

Inwestycja pochłonęła 96,5 mln zł. Połowę pokryła dotacja z RPO.

➤ Droga Markuszów–Nałęczów została otwarta

W uroczystości uczestniczyli Krzysztof Hetman, marszałek województwa lubelskiego i Jacek Sobczak, członek Zarządu Województwa Lubelskiego.

Droga wojewódzka nr 826 Markuszów – Nałęczów należy do kluczowych projektów Regionalnego Programu Operacyjnego.

Wartość przedsięwzięcia to 28,85 mln zł. Unijne wsparcie wyniosło 23,45 mln zł.

➤ Trwa odtwarzanie połączenia kolejowego z Lublina do Lubartowa

Projekt dofinansowany z RPO obejmuje:

- modernizację i naprawę nawierzchni na odcinku od stacji Lubartów do posterunku odgałęźnego Lublin Północny,
- dostosowanie przejazdów kolejowych do nowych parametrów ruchu,

- przebudowę 4 peronów na odcinku od Lubartowa do Lublina Północnego,
- budowę 4 nowych peronów i 7 wiat peronowych wraz z modernizacją oświetlenia elektrycznego,
- budowę systemu telekomunikacyjnego związanego z prowadzeniem ruchu pociągów,
- budowę blokady liniowej oraz niezbędnych urządzeń sterowania ruchem kolejowym.

Władze województwa chcą uruchomić na tym odcinku szybką kolej aglomeracyjną.

Na odnowionej trasie z Lublina do Lubartowa pociągi będą mogły poruszać się z prędkością 120 km/h.

➤ Film „Lubelskie – chwilo trwaj!” odniósł międzynarodowy sukces

Spot promujący region „Lubelskie – chwilo trwaj!” został doceniony przez międzynarodowe jury podczas Festiwalu Festiwalu GRAND PRIX CIFFT w Wiedniu.

45-sekundowy film, zachęcający do odwiedzenia Lubelszczyzny, znalazł się wśród ośmiu najlepszych filmów turystycznych świata 2011 roku.

To nie jedyne wyróżnienie dla spotu kampanii województwa lubelskiego, sfinansowanej ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego.

W tym roku film zdobył główne nagrody za najlepszy spot turystyczny na Międzynarodowym Festiwalu Filmów Turystycznych FilmAT w Warszawie, Document.Art w Rumunii oraz na International Tourism and Cultural Film Festival „Kitovras” w Rosji. Naszej produkcji przypadła także Srebrna fala w kategorii filmów turystycznych na festiwalu SILAFEST w Serbii oraz 3. nagroda na najstarszym festiwalu filmów turystycznych na świecie w Karlovyh Varach w Czechach.

Pierwszy lot ze Świdnika?

28 października 2012 roku

Rozmowa z Jackiem Sobczakiem,
członkiem Zarządu Województwa Lubelskiego

Pretekstem do naszej rozmowy jest zakończenie „megaprojektu drogowego” na Lubelszczyźnie, jednej z 38 kluczowych inwestycji finansowanych z Regionalnego Programu Operacyjnego. Ile tego typu projektów udało się zrealizować i czy wszystkie zostaną ukończone do 2013 roku?

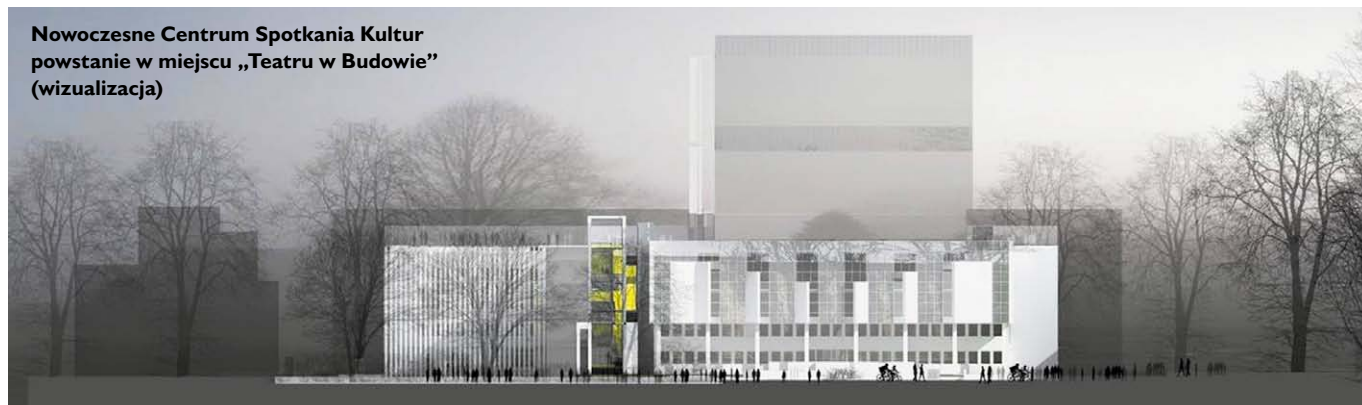
Mogę zapewnić, że jeśli chodzi o projekty dotyczące dróg wojewódzkich, wszystkie zdążymy zakończyć do 2013 roku. Pod koniec listopada oddaliśmy do użytku drogę 826 Markuszów–Nałęczów. To piąte z ośmiu zadań, zgłoszonych do RPO, które udało się już zrealizować. Są wśród nich: sztandarowy projekt poprawy stanu drogi 835 na odcinku Frampol–Biłgoraj, a także droga 808 Łuków–Wojcieszków, droga 814 w rejonie Parczewa oraz droga 846 w miejscowości Małochwiej Duży. W 2012 r. zakończy się remont drogi 849 Lipsko–Kaczórki na Roztoczu oraz drogi 865 prowadzącej z Bełzca do granicy z województwem podkarpackim. Z kolei do końca maja 2013 r. powstanie droga dojazdowa do lotniska nr 822, której przejezdność uzyskamy jeszcze w 2012 r.

Budynek „Teatru w budowie” straszy od lat i wciąż pojawiają się przeszkody na drodze do jego ukończenia. Kiedy wydawało się, że fundusze europejskie pomogą zmienić go w nowoczesne Centrum Spotkania Kultur powstał problem z dokumentacją i spór z jej autorami. Kiedy skończy się pech tej wiecznie niedokończonej inwestycji?

Rzeczywiście budowa Centrum Spotkania Kultur ma spory poślizg. Głównie z winy projektanta, który nie dostarczył nam pełnej dokumentacji, bez której nie możemy rozpocząć prac budowlanych. Nie akceptujemy opóźnienia w przygotowaniu projektu, ale jednocześnie je rozumiemy. Oddanie do użytku Centrum Spotkania Kultur wymaga bowiem wcześniejszej przebudowy Teatru Muzycznego i Filharmonii. To systemem naczyń połączonych, dlatego obie inwestycje muszą być realizowane wspólnie. Zależy nam, aby istniejący Teatr Muzyczny i Filharmonia oraz budowane od podstaw CSK spełniały najwyższe standardy estetyczne, wyposażenia i bezpie-

Nowoczesne Centrum Spotkania Kultur powstanie w miejscu „Teatru w Budowie” (wizualizacja)

czeństwa. Niestety to przerosło możliwości projektanta, który sygnalizował, że jeśli będzie musiał sprostać tym wymaganiom, koszty dokumentacji projektowej znacznie wzrosną. Na takie rozwiązanie nie mogliśmy się zgodzić, ponieważ projektant podpisując umowę z Urzędem Marszałkowskim wiedział, jakiego zadania się podejmuje i powinien zdawać sobie sprawę z trudności wynikających z jego realizacji. Na szczęście, mamy już dokumentację budowlaną obu budynków i pozwolenie na budowę. Brakuje jedynie dokumentacji wykonawczej i kosztorysów. Po ich otrzymaniu będziemy mogli ogłosić przetargi na wykonanie prac budowlanych, dostawę wyposażenia itd. Nastąpi to w 2012 roku.

A co z parkingami? Już teraz znalezienie wolnego miejsca w sąsiedztwie Teatru Muzycznego i Filharmonii graniczy z cudem. Po otwarciu CSK może być jeszcze gorzej.

Parking to trzeci element układanki. Oczywiście przewidujemy jego budowę. Rozmawiamy z władzami Lublina na temat udziału miejskiego samorządu w kosztach tej inwestycji. Negocjacje nie są łatwe, ponieważ według wycień budowa parkingu to wydatek ok. 25 mln zł. Prezydent Żuk zadeklarował pomoc finansową. Ostateczna decyzja należy jednak do Rady Miasta.

Niewiele mówi się o kolejowych przedsięwzięciach realizowanych z RPO, a przecież dla rozwoju województwa znaczą one tyle, co nowe drogi i lotnisko. Mógłby Pan przybliżyć te inwestycje?

Uznaliśmy, że środki europejskie mogą w znaczny sposób poprawić infrastrukturę kolejową w regionie. Dzięki wsparciu z RPO chcemy skrócić czas podróżowania oraz rozbudować sieci połączeń. W tym celu budujemy połączenie między Lublinem a lotniskiem w Świdniku. Na to zadanie składają się trzy inwestycje: remont zabytkowego wiaduktu nad ul. Kunickiego w Lublinie, rozbudowa linii kolejowej na odcinku Lublin-Świdnik oraz budowa od zera torów łączących dworzec w Świdniku z portem lotniczym.

Ciekawym projektem jest modernizacja przejazdów kolejowych w całym województwie. Na 24 skrzyżowaniach dróg z torami zostaną zamontowane zapory i sygnalizatory świetlne. Wszystkie zyskają nową nawierzchnię. Niezabezpieczone przejazdy zwiększają ryzyko kolizji oraz wymuszają zmniejszenie prędkości pociągów do 30 km/h. Ich likwidacja spowoduje skrócenie czasu przejazdu oraz poprawi bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Dążymy do uruchomienia kolei metropolitalnej w promieniu 20-30 km od Lublina. Jej podstawą będzie połączenie między Lubartowem a Lublinem

Dążymy również do uruchomienia kolei metropolitalnej, obsługującej ruch pasażerski w promieniu 20-30 km od Lublina. Jej podstawą będzie odtwarzane właśnie połączenie między Lubartowem a Lublinem, jako alternatywa dla ruchu kołowego. Środki europejskie pozwolą też na poprawę stanu torów oraz budowę terminali przeładunkowych towarów masowych na szerokotorowej Linii Hutniczo-Siarkowej w miejscowości Zawadzka, przy granicy z Ukrainą.

Osobiście nadzoruje Pan budowę lotniska w Świdniku, która trzeba przyznać, nabrała tempa. Jednak oceniając realnie, jakie są szanse, że w drugiej połowie przyszłego roku wystartuje ze Świdnika pierwszy samolot z pasażerami na pokładzie?

To pewne. Realizacja wszystkich umów związanych z powstaniem lotniska, czyli budowa terminala, pasa startowego, płyty postojowej, budynków lotniskowej straży pożarnej, budynków administracyjnych i technicznych oraz toru kolejowego nie wykracza po za lipiec 2012 roku. Zachowując margines błędu przewidujemy, że do końca sierpnia przyszłego roku lotnisko będzie gotowe do użytku. Ale, aby mogły na nim lądować i startować samoloty, lotnisko potrzebuje licencji Urzędu Lotnictwa Cywilnego na wykonywanie regularnych połączeń. Certyfikacja ULC odbywa się kwartalnie w okresach: wiosennym, letnim, jesiennym i zimowym. Ten ostatni rozpoczyna się w październiku, dlatego sądzimy, że pierwszy samolot odleci ze Świdnika 28 października przyszłego roku.

W ofercie portu w Świdniku przewidujemy miejsce dla regularnych linii lotniczych, tanich linii oraz lotów czarterowych

Podpisano umowy na budowę drogi startowej i terminala, wraz z pozostałymi budynkami, np. dla lotniczej straży pożarnej. Podkreśla Pan, że to jeden z najważniejszych etapów budowy lotniska. Kolejne to...?

Jeszcze raz powtórzę, wszystkie zasadnicze umowy związane z budową lotniska w Świdniku zostały podpisane. Do rozstrzygnięcia pozostał tylko przetarg na budowę drogi wojewódzkiej 822 prowadzącej do lotniska. Przypomnę, że to odrębny projekt finansowany z RPO. Sporo czasu zajęło przygotowanie dokumentacji tego odcinka, gdyż jego powstanie wiąże się z budową wielu skomplikowanych obiektów inżynierskich, m.in.: wiaduktu nad torami, 120 metrowej estakady oraz kilku rond. Przed wykonawcą postawimy jednak warunek. Droga musi być przejezdna do końca 2012 roku, tak aby można było nią dojechać do portu lotniczego. Natomiast zakończenie wszystkich prac, łącznie z położeniem warstwy ścieralnej i organizacją ruchu, przewidziane jest do 31 maja 2013 r.

Coraz głośniejsze mówi się o możliwych kierunkach lotów ze Świdnika. Wymienia się Anglię, Niemcy i Włochy. A co z krajowymi połączeniami? Czy z Lublina dostaniemy się np. do Gdańska, Wrocławia i Krakowa?

Nie chcę rozstrzygać, dokąd będą latały samoloty ze Świdnika. Nawet wymienione wyżej kierunki nie są jeszcze potwierdzone. Budową siatki połączeń zajmie się profesjonalna firma ASM z Manchesteru, która w imieniu portu będzie organizować ruch lotniczy na naszym lotnisku. Jedno jest pewne, chcemy realizować wszystkie połączenia, jakie będą możliwe. Zarówno krajowe, jak i międzynarodowe. Zarówno na wschód, jak i na zachód. Do dużych portów przesiadkowych tzw. hub'ów, jak i mniejszych, regionalnych lotnisk. Jednak najważniejsze jest to, aby sieć połączeń była opłacalna, korzystna dla mieszkańców oraz oparta na trzech segmentach: regularnych liniach lotniczych (mamy już wstępną obietnicę Lufthansy), tanich liniach lotniczych oraz lotach czarterowych.

Rozumiem, że ze względu na niewielką odległość dzielącą Lublin od Rzeszowa i Warszawy, na loty do tych miast nie mamy co liczyć?

Dlaczego nie? Myślę, że loty do Warszawy są realne. Do Rzeszowa raczej nie, choć wszystko zależy od przedstawionej przez linie oferty. Jeśli znajdzie się przewoźnik, który proponuje ciekawe rozwiązanie dla lotów krótkodystansowych, to z pewnością je rozważymy. O tym, jakie połączenia i kierunki lotów będą realizowane zdecydują koszty, atrakcyjność oraz techniczne możliwości ich wykonania.

Magnesem przyciągającym do korzystania z „podniebnej komunikacji” jest niska cena, którą oferują tanie linie lotnicze. Czy mieszkańcy województwa będą mogli skorzystać z ich usług? Czy władze portu prowadzą już rozmowy na ten temat z przewoźnikami?

Tak, prowadzimy pierwsze negocjacje w tej sprawie. Rozmawiałem z przedstawicielami Wizz Air, którzy wstępnie wyrazili zainteresowanie wykonywaniem lotów ze Świdnika. Przedstawili nawet koncepcję stopniowej rozbudowy sieci połączeń. Pamiętajmy, że w aglomeracji lubelskiej (w odległości 25 km od lotniska) mieszka ok. 750 tys. ludzi. Dla porównania aglomeracja rzeszowska jest dwukrotnie mniejsza. Ponadto, co 10 pasażer Okęcia jest mieszkańcem województwa lubelskiego. A przecież osoby pochodzące z naszego regionu startują i lądują też w innych miastach: Rzeszowie, Krakowie, czy Katowicach. Jak widać mamy ogromny potencjał, który będzie chciał wykorzystać wiele tanich linii i z pewnością ich usługi znajdą się w ofercie portu w Świdniku.

Nie sądzę, aby po Solidarności i Janie Pawle II w moim życiu publicznym było coś ważniejszego niż lotnisko

Prowadzi Pan własny wideoblog poświęcony m.in. budowie „lotniska dla Lublina”. Skąd pomysł na taki sposób komunikowania się z mieszkańcami regionu?

Żyjemy w świecie medialnym, gdzie informacja jest czynnikiem, który wpływa na nasze życie. Niestety przekaz medialny często bywa sensacyjny i pesymistyczny, nastawiony głównie na porażkę. Dlatego nierzadko sami uważamy, że województwo lubelskie jest miejscem, gdzie nic się nie udaje, gdzie nie ma miejsca na sukces. A przecież tak nie jest. Dzięki propozycji jednej z internetowych stacji telewizyjnych mogę pokazywać region od jego pozytywnej strony i budzić w mieszkańcach poczucie dumy z faktu, że na naszym terenie powstaje od podstaw nowoczesne lotnisko, wybudowane przy udziale funduszy europejskich, którymi sami zarządzamy. Zresztą ta inicjatywa nie jest jedyną. Na placu budowy lotniska zainstalowano trzy kamery, dzięki którym każdy może obserwować, jak ono powstaje. Z idei lotniska uczyniłem motyw przewodni swojego życia. Nie sądzę, aby po Solidarności i Janie Pawle II w moim życiu publicznym było coś ważniejszego niż lotnisko.

Rozmawiali: *Monika Płońska, Paweł Florek*

**Wizualizacje terminala
Portu Lotniczego w Świdniku**

MEGA

drogi

Dwa lata temu starostowie 16 powiatów z województwa lubelskiego postanowili wspólnie powalczyć o fundusze europejskie na drogi. Spisali porozumienie, złożyli wniosek o unijne dofinansowanie i udało się. Za ponad 176 mln zł wyremontowano w regionie 155 km dróg. 75% kosztów pokryła dotacja z Regionalnego Programu Operacyjnego.

Prace budowlane na 26 zgłoszonych do „megaprojektu drogowego” odcinkach zostały zakończone. Jednym z nich była budowa części małej obwodnicy Łukowa. – Wykonaliśmy dwupasmową drogę o długości 1,6 km, przebiegającą pasem zieleni. Wybudowaliśmy kanalizację, chodniki, oświetlenie i trzy ronda – wylicza **Janusz Kozioł**, starosta łukowski. Jej powstanie odkorkowało centrum Łukowa i ograniczyło ruch samochodów ciężarowych w tej części miasta.

Pomysł wspólnego ubiegania się o fundusze z Regionalnego Programu Operacyjnego pojawił się dwa lata temu. Starostowie 16 powiatów z Lubelszczyzny połączyli siły i złożyli jeden, wspólny wniosek zakładający kompleksową modernizację dróg lokalnych. Włączono go do grona kluczowych projektów RPO, czyli strategicznych inwestycji województwa lubelskiego, które mają duże znaczenie dla jego rozwoju. Dzięki temu samorzady nie musiały składać pojedynczych wniosków i tym samym rywalizować między sobą o fundusze. Zresztą istniała obawa, że na wszystkie mogłoby zabraknąć pieniędzy.

Radości z zakończenia „megaprojektu” nie kryje Marszałek **Krzysztof Hetman**. – Na palcach jednej ręki możemy policzyć przedsięwzięcia o tak znacznej wartości, realizowane w województwie lubelskim. To pokazuje, że jeśli ktoś jest zdeterminowany i chce podjąć wyzwanie to może mu się udać, nawet w naszym regionie – zaznacza.

Na fot.: Przedłużenie al. Jana Pawła II do al. Kraśnickiej w Lublinie, jedna z kluczowych inwestycji drogowych województwa lubelskiego, finansowana z Regionalnego Programu Operacyjnego. Odcinek łączący dzielnicę „Czuby” z drogą wylotową w stronę Kraśnika kosztował blisko 50 mln zł. Wkład z RPO wyniósł 21 mln zł

Paweł Pikula, starosta lubelski i lider porozumienia samorządów, przekonuje że otrzymane środki zostały dobrze wydane. – Do dofinansowania wybraliśmy drogi, które pilnie potrzebowały remontu. Trakty powiatowe stanowią alternatywę dla dróg wojewódzkich i krajowych, a przez to są ważnym uzupełnieniem sieci dróg na Lubelszczyźnie. Ułatwiają dostęp do miejsc atrakcyjnych turystycznie i gospodarczo.

Poprawa stanu 155 km dróg to niestety tylko niewielka część łącznej długości tras powiatowych, których w regionie jest 10 tys. km. Dlatego starostowie mają nadzieję, że „megaprojekt” będzie kontynuowany w kolejnych latach z nowego RPO. – Gdyby była taka możliwość z pewnością wystąpilibyśmy o środki na przedłużenie małej obwodnicy Łukowa jeszcze o 600 metrów. Wtedy droga byłaby kompletna i w 100% spełniłaby swoje zadanie – deklaruje J. Kozioł.

Marszałek podkreśla, że chciałby, aby przyszły Regionalny Program Operacyjny był oparty właśnie na inwestycjach realizowanych w porozumieniu, przez wielu partnerów. – Dotychczas mieliśmy do czynienia z projektami wykonywanymi indywidualnie. Takie podejście do wydawania środków europejskich wiązało się z ogromnymi potrzebami województwa. W przyszłym okresie unijnego wparcia na rozpraszanie środków nie będzie już miejsca – zapowiada K. Hetman. – Zastąpi je synergia, czyli realizacja projektów przez wielu różnych wnioskodawców, które przyniosą lokalnej społeczności i regionowi więcej korzyści. Dokładnie tak, jak miało to miejsce przy „megaprojekcie”. Starostowie udowodnili, że taka filozofia ma sens – przyznaje.

Obok nowo wybudowanych i przebudowanych odcinków dróg, prace objęły także budowę i modernizację 48 km chodni-

Drogi powiatowe równe jak stół

Powiat Lubelski

- ✦ Przebudowa drogi powiatowej nr 2259L Bełżyce–Strzeszkowice
- ✦ Przebudowa drogi powiatowej nr 2260L Radawiec–Radawczyk

Powiat Biłgorajski

- ✦ Przebudowa drogi powiatowej nr 2943L Księżpol–Obsza, łączącej drogę wojewódzką nr 835 w m. Księżpol z drogą wojewódzką nr 849 w m. Łukowa – II etap

Powiat Chełmski

- ✦ Budowa drogi powiatowej nr 1807L w miejscowości Chojno Nowe, zwiększającej dostępność do drogi krajowej nr 12
- ✦ Poprawa połączenia komunikacyjnego pomiędzy drogami wojewódzkimi nr 844 i nr 816 poprzez przebudowę drogi powiatowej nr 1852L relacji Dryszczów–Holendry–Dubienka

Powiat Krasnostawski

- ✦ Przebudowa drogi powiatowej nr 3114L Ostrzyca–Izbica wraz z remontem dwóch mostów
- ✦ Przebudowa drogi powiatowej nr 3124L Fajstławice–Ksawerówka

Powiat Kraśnicki

- ✦ Przebudowa drogi powiatowej nr 2701L Wilkołaz–Urzędów–Annopol

Powiat Lubartowski

- ✦ Przebudowa drogi powiatowej nr 1539L Firlej–Przypisówka–Lubartów
- ✦ Przebudowa drogi powiatowej nr 1503L Białobrzegi–Kock

Powiat Łukowski

- ✦ Budowa małej obwodnicy miasta Łuków (droga powiatowa nr 1375L i 1371L)

Powiat Opolski

- ✦ Przebudowa drogi powiatowej nr 2552L Wąwolnica–Poniatowa

Powiat Parczewski

- ✦ Przebudowa dróg powiatowych Polesia Zachodniego część II – droga nr 1613L (Przewłoka–Dębowa Kłoda)

Powiat Puławski

- ✦ Budowa drogi powiatowej nr 2522L na odcinku Oblasy–Janowice (obwodnica Janowca)
- ✦ Przebudowa drogi powiatowej nr 2552L Wąwolnica–Poniatowa

Powiat Radzyński

- ✦ Przebudowa drogi powiatowej nr 1210L na odcinku Brzostówiec–Paskudy
- ✦ Przebudowa drogi powiatowej nr 1232L na odcinku Kąkolewnica Wschodnia–Rudnik–Wygnanika

Powiat Rycki

- ✦ Kompleksowa przebudowa infrastruktury drogowej od drogi krajowej nr 17 do drogi krajowej nr 48 w miastach Ryki i Dęblin

Powiat Świdnicki

- ✦ Przebudowa drogi powiatowej nr 2022L Zalesie–Brzeziczki
- ✦ Przebudowa drogi powiatowej nr 2110L Bystrzejowice–Chmiel
- ✦ Przebudowa drogi powiatowej nr 2104L Minkowice–Krępiec
- ✦ Przebudowa drogi powiatowej nr 2120L Pełczyn–Trawniki–Kol. Dobryniów

Powiat Tomaszowski

- ✦ Poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów gospodarczych powiatu do strefy przejść granicznych i dróg wojewódzkich na odcinkach drogowych: Przewale–Zubowice, Tyszowce–Łaszczów, Łaszczów–Zimno.

Powiat Włodawski

- ✦ Przebudowa dróg powiatowych we Włodawie: ul. Kraszewskiego, ul. Zabagonie, ul. Waligóry, ul. Żołnierzy WiN i ul. Ogrodowa

Powiat Zamojski

- ✦ Przebudowa drogi powiatowej nr 3268L Wólka Łabuńska–Przewale na odcinku Wólka Łabuńska–granica powiatu zamojskiego
- ✦ Przebudowa drogi powiatowej nr 3248L Płoskie–Żdanów, stanowiącej dojazd do lotniska w Mokrem k. Zamościa

ków, 134 skrzyżowań, 10,5 kilometra ścieżek rowerowych oraz kilku mostów, które poprawiły bezpieczeństwo ruchu drogowego. Projekt kosztował ponad 176 mln zł, z czego 75%, czyli 131,6 mln pochodziło z unijnej dotacji.

Gdzie się podziały inne powiaty?

W „megaprojekcie” uczestniczyło 16 powiatów. Cztery pozostałe otrzymały już dofinansowanie na remont i budowę dróg powiatowych w pierwszym konkursie dotyczącym lokalnego układu transportowego w RPO, ogłoszonym w 2008 roku. Dlatego, aby dać szansę innym samorządom, solidarnie rzekły się udziału w „megaprojekcie”.

Na drogach wojewódzkich też praca wre

Pisząc o drogach powiatowych postanowiliśmy przyrzeć się również drogom wojewódzkim wpisanym na listę projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego. Okazuje się, że większością z nich możemy już podróżować. W listopadzie otwarto drogę 826 Markuszów–Nałęczów oraz 13 km fragment drogi 835 prowadzącej z Lublina w stronę Bieszczad na odcinku Frampol–Biłgoraj. W przyszłym roku zakończą się remonty na drogach: 849 Lipsko–Kaczórki oraz 865 Bełżec–granica województwa lubelskiego. Ostatnia do użytku zostanie oddana droga dojazdowa do lotniska w Świdniku nr 822. Ma powstać do połowy 2013 roku, ale przejezdna będzie już pod koniec 2012 roku.

Paweł Florek

Piotr Dragan, od grudnia 2006 roku wójt gminy Wisznice. Ukończył studia magisterskie o specjalności Ochrona Środowiska na Wydziale Chemii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Jest też absolwentem studiów podyplomowych z Ekonomiki, Organizacji i Zarządzania w Ochronie Zdrowia realizowanych przez Szkołę Zdrowia Publicznego w Łodzi oraz Szkoły Liderów Samorządowych Uniwersytetu Warszawskiego i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, w ramach której ukończył Studia Podyplomowe w zakresie samorządności o specjalizacji: Finanse Samorządu Terytorialnego.

W latach 1996–1999 pracował w Wojewódzkim Zespole Ekonomiczno-Organizacyjnym Służby Zdrowia w Białej Podlaskiej na stanowisku Kierownika Działu Promocji Zdrowia. Następnie do 2006 roku był Kierownikiem Działu Organizacyjnego w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Białej Podlaskiej. Przez ponad rok sprawował funkcję Pełnomocnika Wojewody Białkopodlaskiego ds. wdrażania Narodowego Programu Zdrowia (marzec 1997–grudzień 1998 r.). W 2006 r. został wójtem Wisznic. W kolejnych wyborach samorządowych (2010 r.) mieszkańcy gminy wybrali go na drugą kadencję.

Partnerstwo ma sens

Rozmowa z Piotrem Draganem, wójtem gminy Wisznice

Wisznice są lokalnym liderem w staraniach o fundusze z Regionalnego Programu Operacyjnego. Pozyskały najwięcej środków spośród wszystkich gmin powiatu bialskiego – prawie 112 mln zł. W czym tkwi tajemnica sukcesu?

Rzeczywiście odbieram to, jako spory sukces. Myślę, że jego podstawą było dokładne poznanie Regionalnego Programu Operacyjnego. Już na etapie konstruowania RPO interesowaliśmy się jego założeniami. Dowiedzieliśmy się m.in., że dodatkowym atutem w ubieganiu się o fundusze będzie partnerstwo. Ponadto musieliśmy pamiętać, aby przyszłe projekty wpisywały się w strategię rozwoju województwa. Okazało się również, że warto posiadać własną strategię i w niej przewidywać inwestycje, które będziemy chcieli zrealizować dzięki dofinansowaniu z Regionalnego Programu Operacyjnego. Myślę, że dobrze przepracowaliśmy czas przed pierwszymi konkursami w RPO, szczególnie rok 2007. Wtedy zapadały decyzje o kształcie programu, pojawiły się też pierwsze propozycje współpracy i koncepcje wspólnej realizacji projektów. A propos pytania, jestem

zaskoczony. Nie przepuszczałem, że pozyskaliśmy, aż 112 mln zł. Przyznam, że na początku liczyłem środki, które trafiły do gminy. Niestety teraz nie mam już na to czasu.

Na ten wynik z pewnością ma wpływ współpraca Wisznic z czterema samorządami przy realizacji kilku projektów związanych z rozwojem „Doliny Zielawy”. Co zdecydowało o wspólnym zabieganiu o wsparcie z RPO?

Porozumienie „Doliny Zielawy” jest sednem sukcesu. Dzięki niej wszyscy, podkreślam wszyscy partnerzy, pozyskali sporo funduszy z RPO. Bez zgodnej współpracy pewnie nie byłoby połowy nowych dróg, nie byłoby kolektorów słonecznych, gdyż nie byłoby nas stać na samodzielną realizację wielomilionowych inwestycji. Pomysł na wspólne zabieganie o środki europejskie to ciekawa historia. Okazało się, że w wielu działaniach programu promowane są partnerskie inicjatywy. Za wnioski składane w porozumieniu można otrzymać dodatkowe punkty. Wiedzieliśmy, że konkurując ze sobą np. w staraniach o pozyskanie funduszy na drogi, o pieniądze będzie bardzo trudno. Natomiast startując jako porozumienie mogliśmy liczyć na 4 dodatkowe punkty, które powodują, że nasze szanse na dofinansowanie znacznie rosną. Szybko zrozumieliśmy, że 5 samorządów ma dużo większą siłę oddziaływania niż pojedyncza gmina.

Podstawą naszego sukcesu było dokładne poznanie założeń Regionalnego Programu Operacyjnego

Pięć gmin ma dużo większą siłę oddziaływania niż jedna i to jest czynnik decydujący o przewadze we wnioskowaniu o fundusze europejskie

Jak ocenia Pan partnerstwo na rzecz „Doliny Zielawy”? To prawda, że łatwiej było uzyskać dofinansowanie składając wspólne projekty?

Tak jak wspominałem, składając wspólne projekty za każdym razem otrzymywaliśmy dodatkowe punkty. Dlatego łatwiej było nam uzyskać dofinansowanie. I jeszcze raz powtórzę, 5 gmin ma dużo większą siłę oddziaływania niż jedna i to jest czynnik decydujący o przewadze we wnioskowaniu o środki UE. Jak oceniam partnerstwo? Uważam, że „im dalej w las”, tym częściej dostrzegamy jego sens. Zaryzykuję nawet stwierdzenie, że nie wyobrażamy sobie dalszego funkcjonowania bez współpracy. Razem przygotowujemy przetargi, wspólnie występujemy o kredyt, planujemy kolejne inwestycje. Wspólne działanie to również dużo wyższy potencjał intelektualny, który może więcej.

Ciekawi mnie, jak poradzili sobie Państwo z rozliczaniem projektów? Dla jednej gminy to niekiedy duże wyzwanie, a tu mamy pięć samorządów z dwóch różnych powiatów.

Rozliczanie projektów partnerskich to rzeczywiście wyzwanie. Dlatego bardzo ważna jest w tym przypadku szczegółowa umowa partnerska regulująca m.in. kwestie wydatkowania środków i ich rozliczenia. Z umowy powinno jasno wynikać, kto odpowiada za rozliczenie konkretnych wydatków. To ułatwia współpracę. Poza tym doświadczenia poszczególnych samorządów w zakresie innych rozliczeń powodują, że można konsultować się w celu skutecznego rozliczenia wniosków. Niezwykle ważne jest również podejście Departamentu Regionalnego Programu Operacyjnego. I proszę nie odbierać tego, jako kurtuazję. Nigdy nie spotkaliśmy się z odmową pomocy ze

strony departamentu. Pracownicy będący opiekunami naszych projektów w każdym momencie służyli pomocą i radą. Za taką postawę jesteśmy im bardzo wdzięczni.

Spodziewam się, że nie powiedział Pan ostatniego słowa w kwestii sięgnięcia po kolejne środki europejskie, tym razem z budżetu UE na lata 2014-2020. Jakie inwestycje chciałby Pan zrealizować?

Na pewno nie jest to nasze ostatnie słowo, ani Gminy Wisznice, ani „Doliny Zielawy”. Przed sobą mamy jednak przeszkodę, która może pokrzyżować nam plany dotyczące pozyskania nowych środków. Mówię o zadłużeniu każdej z gmin „Doliny Zielawy”. Planujemy jednak oszczędzanie w latach 2013- 2014, tak aby możliwe było przystąpienie do realizacji konkretnych inwestycji w 2015 roku z dużo mniejszym zadłużeniem. Poza tym zmienia się podejście Komisji Europejskiej do podziału nowych funduszy. Wspierane będą obszary, które mają napędzić gospodarkę regionu i przyczynić się do jego rozwoju. Z pewnością będziemy chcieli zainwestować w energię. Inne projekty zaplanujemy dopiero po opracowaniu strategii rozwoju „Doliny Zielawy”, nad którą aktualnie pracujemy. Musimy dokładnie przemyśleć nasze potrzeby, jak również naszkicować w niej możliwości wynikające z kolejnego programu operacyjnego.

Czy porozumienie gmin „Doliny Zielawy” będzie kontynuowane w nowym okresie unijnej pomocy?

Oczywiście, że tak. Uważam nawet, że będzie to współpraca ściślejsza i przynosząca jeszcze więcej korzyści. Zresztą z pierwszych informacji, jakie docierają do samorządów na temat środków europejskich po 2013 r. wynika, że Komisja Europejska stawia na współpracę wielu różnych partnerów, nie tylko gmin. W dalszym ciągu będziemy realizować wspólne projekty i działania np. przetargi na energię odnawialną, wspólną promocję itp. Jak już wspominałem, im dłużej trwa nasze partnerstwo, tym zauważamy większy sens jego istnienia.

Rozmawiał *Paweł Florek*

**Wójtowie gmin „Doliny Zielawy”.
W głębi Piotr Dragan**

Postawiliśmy na oryginalność

Pod koniec października zakończyła się realizowana przez Urząd Marszałkowski kampania promująca Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego. Spoty radiowe i kinowe, młodzież rapująca o RPO w lubelskich kinach, klip muzyczny z prawdziwego zdarzenia, akcja na Facebook'u, billboardy. To wszystko kanały komunikacji, którymi posługiwała się kampania.

Rozpoznawalność marki RPO oraz informowanie o efektach realizacji programu – to najważniejsze cele kampanii *Lubelskie – jasne, że do przodu*. Badania pokazują, że mieszkańcy co prawda zdają sobie sprawę z tego, iż rozwój Lubelszczyzny związany jest z funduszami unijnymi, ale już bardzo rzadko potrafią powiedzieć z jakiego konkretnie programu finansowane były dane działania.

Możliwość szerszego zapoznania się z projektami realizowanymi na terenie województwa stwarzała między innymi strona internetowa kampanii i Regionalnego Programu Ope-

racyjnego www.rpo.lubelskie.pl, media społecznościowe oraz działania promocyjne w prasie.

Marka RPO WL zaistniała wizualnie w przestrzeni miejskiej i internetowej, było również czego posłuchać – skrót RPO zgrabnie ubrany w hip – hopowe rymy wybrzmiewał w kinie, radio i Internecie. Wciąż można obejrzeć spot kampanii – pokazujący inwestycje zrealizowane w ramach RPO – i klip

Twarzą kampanii został Tomasz Dymek, szerszej publiczności znany, jako „Dolar”

Lubelskie - jasne, że do przodu!

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Regionalny Program Operacyjny
Województwa Lubelskiego
na lata 2007-2013

muzyczny na kanale YouTube pod hasłem „Lubelskie – jasne, że do przodu”. Powstały również spoty dokumentujące wydarzenia promocyjne realizowane w lubelskich kinach, w których górowała muzyka na żywo w rytmie hip – hop. Te wydarzenia również są dostępne na kanale YouTube.

Lokalny aktywista, dziennikarz i muzyk hip-hopowy – **Dolar**, wraz z kilkoma osobami ze środowiska młodzieżowego, zgodzili się zaangażować w działania kampanii. – *To była dla mnie bardzo interesująca przygoda oraz wyzwanie artystyczne – mówi Dolar. – Mam nadzieję, że dzięki kampanii marka RPO będzie lepiej rozpoznawana. Ważne jest dla mnie, aby mieszkańcy*

Utwór To jest RPO z Lublina wykonywany przez Dolara podczas gali wręczenia nagród w konkursie „Innowacyjny Przedsiębiorca Województwa Lubelskiego” 2011

Efekty kampanii

Oryginalna koncepcja wygenerowała duże zainteresowanie wśród adresatów kampanii, co potwierdza chociażby ponad **1000** odsłon klipu muzycznego w pierwszych kilku dniach po jego umieszczeniu w sieci. Przekonaliśmy się, że popularne tematy jak Fundusze Europejskie pokazane w nieszampowy, ale dopasowany do grupy odbiorców sposób, mogą wzbudzić duże zainteresowanie i być pozytywnie przyjęte, a przy tym wyróżniać się spośród innych funduszowych kampanii.

Kampania dotarła do około **1 mln** unikalnych użytkowników w Internecie, osiągnęła widownię kinową o wielkości około **150 tys.** osób, a słuchaczy radiowych około **620 tys.** osób. Przyświecała jej idea zwiększenia pozytywnego nastawienia mieszkańców do zalet korzystania z funduszy europejskich, ich znaczenia dla rozwoju i przyszłości oraz poprawy jakości życia w regionie dzięki dotychczasowemu funkcjonowaniu RPO na terenie województwa.

dostrzegli jak w rozwijającym się regionie wzrasta ich komfort życia oraz zauważyli, że powstają nowe możliwości rozwoju. Cieszę się, że Urząd Marszałkowski zdecydował się na wykorzystanie stylistyki hip – hopu, bo jest to muzyka pełna jest dobrej energii i niesie pozytywny przekaz – podsumowuje.

Stworzony na potrzeby kampanii przez Dolara tekst piosenki to głos młodych ludzi, którzy wzywają innych do otwarcia się na rozwój i docenienia tego, co zmienia się na lepsze w ich otoczeniu. Cytując słowa piosenki:

*Możesz zrobić wszystko, bo naprawdę warto
R to rozwój, P to przyszłość, O jak otwartość
Mamy plany i marzenia technologie i wartości
To jest głos pokolenia, co wybiera możliwości
Moje miejsce, mój przekaz, poczuć jego klimat
Otwórz się na rozwój, to jest RPO z Lublina*

Realizatorami kampanii były firmy **ECORYS Polska Sp. z o.o.**, **Media On Sp. z o.o.** oraz **Red Branch Polska Sp. z o.o.**

Dla Agencji Red Branch realizacja kampanii była ciekawym doświadczeniem. – *Praca przy projekcie dla Urzędu Marszałkowskiego była dla nas szczególnym zadaniem ze względu na zaproponowaną stylistykę kampanii, czyli hip-hop. W ramach przygotowania strategii opartej o wykorzystanie kultury hip-hopu stanęliśmy przed podwójnym wyzwaniem. Z jednej strony musieliśmy przekonać Urząd Marszałkowski do naszego pomysłu, z drugiej strony środowisko hip-hopowe do wzięcia udziału w kampanii społecznej – przyznają przedstawiciele agencji.*

Z uwagi na zaproponowaną, innowacyjną hip-hopową stylistykę kampanii, szczególnie istotne było również stworzenie autentycznego przekazu. Takiego, który trafi do grupy docelowej, a jednocześnie będzie szczerzy i prawdziwy, możliwy do zaakceptowania przez kulturę hip-hopu, szczególnie wrażliwą na autentyczność przekazu.

Dominika Lis, ECORYS Sp. z o.o.

Obudzić ciekawość świata

Przegląd projektów zrealizowanych z Regionalnego Programu Operacyjnego najczęściej nasuwa nam skojarzenia programu z inwestycjami drogowymi, wodno-kanalizacyjnymi czy wsparciem finansowym dla przedsiębiorców. Tymczasem RPO umożliwi również budowę obiektów rekreacyjno-naukowych wyposażonych w najnowocześniejsze laboratoria badawcze, które pozwalają kształtować postawę proekologiczną oraz rozwijać pasję wiedzy skutecznie łącząc ją z zabawą.

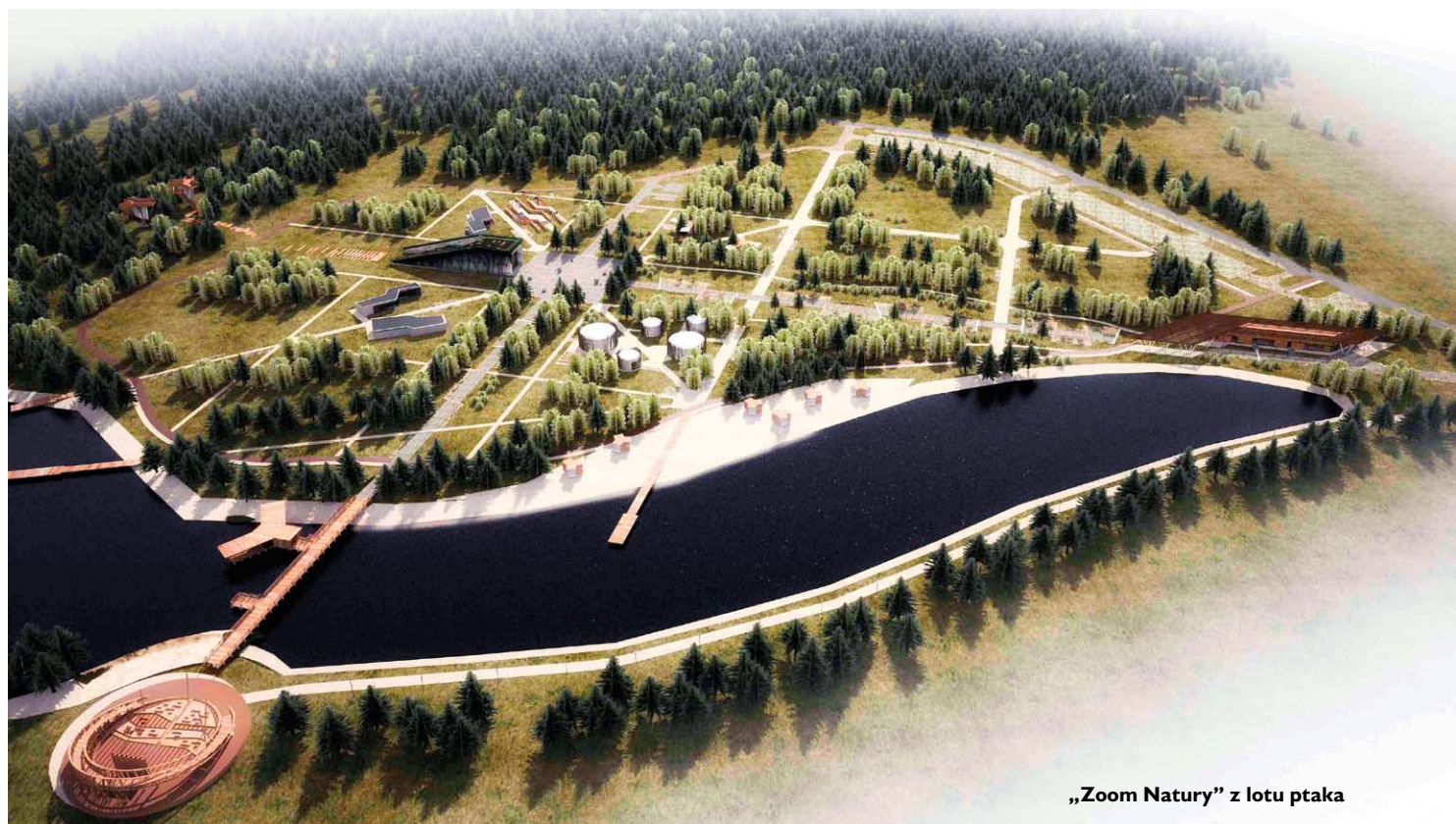
Dzięki staraniom władz Janowa Lubelskiego powstanie w mieście innowacyjny park pod nazwą „Zoom Natury”, który będzie połączeniem funkcji rekreacyjnej, aktywnego wypoczynku, zabawy i nauki. Nowoczesna, ekologiczna architektura kompleksu została zaprojektowana w formie budynków zaadaptowanych na małe laboratoria o intrygujących nazwach: „Brama Natury”, „Zoom Natury”, pawilon „Troposfery, awifauny”, „Recyklingu i energii odnawialnej” oraz „Runo leśne”. Zostaną one wyposażone w multimedialne urządzenia oraz instalacje, które zainteresują nie tylko najmłodszych odkrywców, ale również dorosłych tajemnicami z dziedziny biologii, ekologii oraz ochrony środowiska. Wśród ekspozycji znajdują się m.in. akwarium, terrarium, wystawa ptasich piór, kubeczne nasiona oraz multimedialna biblioteka z ptasimi odgłosami. Największą atrakcją przygotowaną dla dzieci mają szansę stać się korzenie roślin służące do... huśtania. W ramach projektu wybudowane zostaną także: sala projekcyjna w systemie 3D, plac zabaw,

16-metrowa Wieża Mocy wraz ze ścianką wspinaczkową, zjazdem linowym nad wodą, skokiem na wahadle oraz tarasem widokowym.

Otwarcie całego obiektu nastąpi w maju 2013 roku, jednak już w przyszłym roku będzie gotowy m.in. park linowy. Obejmować on będzie cztery trasy rozpięte pomiędzy drzewami wraz z wyposażeniem. Jedna z tras przygotowanych dla dzieci, o niskim stopniu trudności, zostanie zainstalowana na wysokości 2-3 metrów. Pozostałe trasy dla dzieci od lat 8 oraz dla dorosłych, składać się będą z różnego rodzaju przeszkód, do pokonania których niezbędne będzie użycie sprzętu alpinistycznego.

Park nad zalewem w Janowie Lubelskim zajmie powierzchnię prawie 13 hektarów. Powiększone zostanie niemal dwukrotnie kąpielisko i plaża. Koszt całej inwestycji wyniesie ponad 21 mln zł, z czego dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego stanowi blisko 14 mln zł.

Ewa Kowalczyk-Chodyra

„Zoom Natury” z lotu ptaka

„Natura” Ziemi Janowskiej w roli głównej

Autorski projekt Janowa Lubelskiego „Zoom Nature” przygotowany był przez kilka lat, dzisiaj realizując go wierzymy, że trafi on w aktualne i trwałe trendy rozwoju oferty spędzenia czasu wolnego. Sukces Centrum Nauki Kopernik w Warszawie, przedsięwzięcia odmienną tematyką i skalą, ale podobnego w warstwie idei, napawa nas optymizmem.

Dzięki nowemu obiektowi Janów Lubelski ma szansę stać się bardzo czytelnym w regionie ośrodkiem łączącym funkcje edukacyjne, rozrywkowe i turystyczne, nowym miejscem na mapie Polski, stworzonym z myślą o dzieciach i rodzinach. Takich miejsc powstaje niewiele, co tym bardziej przemawia na korzyść inwestycji. Najmłodszy poznają tu intrygujący świat natury w otoczeniu świata współczesnej architektury i multimedialnych, przy czym „Natura” Ziemi Janowskiej z jednym z największych kompleksów leśnych w Europie, pozostanie tutaj w roli głównej.

Krzysztof Kołtyś
Burmistrz Janowa Lubelskiego

Ekspozycja
w jednym z laboratoriów

Punkt widokowy

Laboratoria odznaczają się
ciekawą i nowoczesną architekturą

Nad zalewem pojawi się
m.in. przystań i wypożyczalnia
sprzętu pływającego

Widok wnętrza
laboratorium „Runo leśne”

Przyroda może być marką

Pięć gmin z powiatów parczewskiego i bialskiego połączyło siły i pozyskało fundusze na rozwój obszaru malowniczej „Doliny Zielawy”. Jabłoń, Podedwórze, Rossosz, Sosnówka i Wisznice wspólnie zainwestowały w drogi, energię odnawialną oraz promocję jednego z najpiękniejszych zakątków województwa lubelskiego.

Swoją nazwę „Dolina Zielawy” zawdzięcza rzece Zielawie, przepływającej przez Polesie Lubelskie. Leży na styku powiatów bialskiego i parczewskiego. Jest częścią Równiny Parczewskiej włączonej przez UNESCO do Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery Polesie Zachodnie. To niezwykle atrakcyjny turystycznie obszar województwa lubelskiego, od pokoleń słynący z rozwoju ziołarstwa.

W partnerstwie łatwiej

Wspólne położenie skłoniło pięć gmin „Doliny Zielawy” do współpracy. Możliwość skorzystania z funduszy europejskich zachęciła samorządy do rozwoju i promocji tego malowniczego zakątka za unijne pieniądze. Partnerstwo okazało się strzałem w dziesiątkę. Jabłoń, Podedwórze, Rossosz, Sosnówka i Wisznice zrealizowały łącznie 5 projektów. Wójtowie nie mają wątpliwości, że sukces w pozyskaniu dotacji był możliwy dzięki porozumieniu i wnioskowi składanym razem przez wszystkie gminy.

– W Unii Europejskiej promowane są wszelkiego rodzaju partnerstwa i porozumienia, szczególnie przy wnioskowaniu o fundusze. Poszliśmy tą drogą, ponieważ tak skonstruowany był Regionalny

Program Operacyjny Województwa Lubelskiego, który wspierał działania opierające się na współpracy. Chociaż nie lubię słowa „sukces”, to jednak wspólnie go osiągnęliśmy. Naszym celem było zwanie sił, tak aby efekt w ilości pozyskanych środków zewnętrznych był jak największy – mówi **Piotr Dragan**, wójt gminy Wisznice.

Trzeba tu dojechać

Na początek samorządy zabrały się za drogi, uznając że bez dobrych połączeń komunikacyjnych nie da się przyciągnąć turystów. Kiepski stan dróg skutecznie zniechęcał do odwiedzenia „Doliny Zielawy” i był złą wiadomością dla jej mieszkańców.

Budżety gmin były jednak zbyt niskie, aby udźwignąć tak duże przedsięwzięcie, dlatego w kwietniu 2008 r. władze Jabłoni, Podedwórze, Rossoszy, Sosnówki i Wisznicy podpisały pierwsze porozumienie o współpracy przy pozyskaniu funduszy z Regionalnego Programu Operacyjnego. Pod wodzą Podedwórze samorządy sięgnęły po 8 mln zł. Dzięki dotacji udało się wybudować 9 odcinków o długości 12,3 km. Powstały też chodniki, zmodernizowano oświetlenie, skrzyżowania i przejścia dla pieszych.

Gmina Jabłoń

Położona jest w północnej części powiatu parczewskiego i zajmuje obszar wynoszący ponad 11 tys. ha. Gmina podejmuje liczne działania na rzecz wykorzystania posiadanego potencjału kulturowego miejsca tkwiącego głównie w zabytkach i historii tego terenu oraz bogatych zasobach umożliwiających rozwój turystyki i ekologii.

Gmina Podedwórze

Położona w północno-wschodniej części powiatu parczewskiego. To typowo rolniczy obszar wynoszący blisko 11 tys. ha. Niezwykłym wyróżnikiem tego miejsca są rozległe plantacje rumianku, który kwitnąc w sezonie letnim rozpościera cudowny zapach po całej okolicy. Brak zakładów przemysłowych, nieskażone środowisko przyrodnicze, wysoka jakość wód w zbiornikach retencyjnych oraz kompleksy leśne świadczą o tym, że jest to doskonałe miejsce do wypoczynku i relaksu.

Gmina Rossosz

To gmina położona w południowej części powiatu bialskiego. Na obszarze 7,6 tys. ha, aż 29,5% stanowią obszary leśne. Przez Rossosz przepływają dwie rzeki: Muława i Zielawa, od których wywodzi się nazwa gminy, ponieważ rzeki układają się w kształt rosochy (drzewa rozgałęziającego się na dwa konary z jednego pnia).

Gmina Sosnówka

Leży w południowo-wschodniej części powiatu bialskiego. Jej powierzchnia wynosi blisko 15 tys. ha. Największą część zajmują użytki rolne – 69%, potem lasy – ok. 27%. Na terenie gminy znajduje się Muzeum Józefa Ignacego Kraszewskiego, zespół pałacowo-parkowy w Romanowie oraz liczne obiekty sakralne.

Gmina Wisznice

Leży w południowej części powiatu bialskiego zajmując powierzchnię ponad 17 tys. ha. Wisznice są gminą o charakterze rolniczym, posiadającą spory potencjał agroturystyczny. Piękne walory krajobrazowe, obecność rzeki Zielawa, zalewu w Horodyszczu, licznych zbiorowisk leśnych tworzą bogactwo nieskażonej zanieczyszczeniami cywilizacyjnymi flory i fauny. Dodatkowymi atrakcjami sprzyjającymi wypoczynkowi na terenie gminy są liczne zabytki historyczne, ściśle powiązane z przeszłością tych terenów.

Zadowolone z wyników współpracy gminy wystartowały w drugim konkursie na budowę i modernizację dróg lokalnych. Tym razem na czele stanęła Sosnówka. Efektem było pozyskanie niemal 5 mln zł, które pozwoliły na remont kolejnych 11 odcinków dróg (łącznie 8,7 km) i 18 skrzyżowań, montaż oświetlenia, utwardzenie poboczy, budowę chodników oraz przejść dla pieszych.

Inwestycje poprawiły jakość i estetykę dróg. Wzrosło bezpieczeństwo oraz komfort podróżowania. Dostęp do atrakcji turystycznych „Doliny Zielawy” stał się łatwiejszy.

Pola skąpane w ziołach

Obok sąsiedztwa gminy łączy tradycja zielarska. Samorządy wykorzystały ten atut do budowania marki „Doliny Zielawy”. Pojawił się pomysł na promocję tego miejsca, jako „Krainy Ziół”. Każda gmina słynie bowiem z uprawy innego rodzaju ziół. Rumianek uprawia się w Podedwórzcu, miętę w Wisznicach, w Rossoszu mniszek lekarski, w Sosnowce borówkę czarną, a w Jabłoniu dziurawiec.

Liderem projektu zostało ponownie Podedwórze. Za otrzymane środki – ponad 1 mln zł – uruchomiono portal internetowy, będący przewodnikiem po ścieżkach rowerowych, trasach turystycznych oraz zabytkach „Doliny Zielawy”. Wydano kilkaset ulotek, folderów reklamowych i map ze szlakami turystycznymi. Gminy zadbały także o własne logo i szatę graficzną, wyróżniając „Dolinę Zielawy” na tle innych atrakcji turystycznych i kulturalnych województwa. Ponadto w każdej miejscowości otwarto punkt informacji turystycznej.

Obok tradycyjnych działań marketingowych, samorządy poszły krok dalej. Ofertę turystyczną wzbogacono o linię markowych produktów regionalnych w postaci atrakcyjnie opakowanych mieszanek ziół i olejków ziołowych. Przygotowano album zielny ze zbiorem legend, przepisami kulinarnymi i florystyką zielną. Całość uzupełnił kalendarz imprez i wydarzeń kulturalnych związanych z kreowaną marką. Wśród nich były pikniki zielarskie organizowane w każdej gminie, festiwal ziół podsumowujący pikniki zielarskie, tygodniowe warsztaty zielarskie, florystyczne, kulinarne, kosmetyczne i farmaceutyczne związane z leczniczymi właściwościami ziół.

Ostatnim elementem projektu była opracowana przez specjalistów strategia turystyczna „Doliny Zielawy”, wyznaczająca kierunki dalszych działań promocyjnych, które mają sprawić, że do malowniczej krainy nad Zielawą będą przyjeżdżać rzesze turystów. Tym, co ma ich zachęcić do odwiedzenia Polesia Lubelskiego jest możliwość nieskrępowanego kontaktu z przyrodą.

– *Zapraszamy do „Doliny Zielawy”. Do czystego powietrza i pięknych widoków. Do zagłębia ziołowego w województwie lubelskim, gdzie królują zioła. Zioła są fundamentem promocji „Doliny Zielawy”. Tradycje zielarskie łączą nasze gminy i są spoiwem partnerstwa, które wspaniale wpisuje się w koncepcję lubelskiego Ekopolis – przestrzeni eko-pozytywnej* – podkreśla P. Dragan.

Pod znakiem zielonej energii

Czyste środowisko to znak rozpoznawczy „Doliny Zielawy”. Aby je chronić władze Jabłoniu, Podedwórze, Rossosza, Sosnówki i Wisznic, z pomocą funduszy unijnych, zainwestowały w energię odnawialną. Na 14 budynkach publicznych i 911 gospodarstwach domowych, które przystąpiły do projektu,

zamontowano kolektory słoneczne. Samorządowcy przyznają, że wysokie koszty utrzymania istniejących instalacji ciepłych oraz ich zły stan techniczny były istotną barierą dla rozwoju agroturystyki.

– Naszą ideą jest stworzenie warunków do rozwoju agroturystyki, dlatego zdecydowaliśmy się na realizację projektu „Czysta Energia w Dolinie Zielawy”. Zamontowanie instalacji kolektorów słonecznych powoduje zmniejszenie kosztów funkcjonowania gospodarstw domowych. Zaoszczędzone w ten sposób środki mogą być wykorzystane np. na uruchamianie gospodarstw agroturystycznych, do czego gorąco namawiamy mieszkańców „Doliny Zielawy”. Proces ten, choć już się rozpoczął, nie jest jednak łatwy. Obecnie funkcjonuje na naszym terenie dopiero kilkanaście tego typu gospodarstw – przyznaje wójt Wisznice.

Gminy kupiły płytowe zestawy solarne. Dobierano je pod kątem liczby osób korzystających z ciepłej wody. Im więcej domowników, tym do ogrzania wody potrzeba więcej kolektorów. Najczęściej instalowano od 2 do 5 solarów.

Każda instalacja solarna składa się z baterii kolektorów znajdującej się na dachu budynku, podgrzewacza zlokalizowanego w sąsiedztwie kotła c.o. i zespołu pompowo-sterowniczego umieszczonego obok podgrzewacza. Jak działają solary? Kolektor zamienia promieniowanie słoneczne na ciepło. Nośnikiem ciepła jest niezamarzający roztwór glikolu propylenowego krążący w instalacji na skutek pracy pompy obiegowej w zespole sterowniczo-pompowym. Bateria kolektora połączona jest hydraulicznie z węzownią umieszczoną w podgrzewaczu wody użytkowej dwoma rurami miedzianymi o średnicy dobranej do wielkości baterii słonecznej. Nośnik (roztwór glikolu) zabiera ciepło z kolektorów i przenosi je do węzownicy, która nagrzewa wodę w podgrzewaczu.

Wykorzystując energię odnawialną gminy nie tylko ograniczyły emisję szkodliwych gazów do atmosfery, ale także zaoszczędziły spore pieniądze na zmniejszeniu wydatków związanych z wytwarzaniem energii cieplnej. Projekt „Czysta energia w „Dolinie Zielawy” kosztował ponad 8,5 mln zł, z czego przeszło 7 mln zł pochodziło z Regionalnego Programu Operacyjnego.

Paweł Florek

Miliony płyną do „Doliny Zielawy”

Budowa dróg gminnych wchodzących w skład obszaru turystycznego „Dolina Zielawy”

Lider: Gmina Podedwórze
 Wartość projektu: 9,51 mln zł
 Dofinansowanie z UE: 8,08 mln zł

Budowa dróg gminnych wchodzących w skład obszaru turystycznego „Dolina Zielawy” – II etap

Lider: Gmina Sosnowka
 Wartość projektu: 10,21 mln zł
 Dofinansowanie z UE: 4,97 mln zł

Promocja kultury i turystyki na terenie obszaru turystycznego „Dolina Zielawy”

Lider: Gmina Wisznice
 Wartość projektu: 1,44 mln zł
 Dofinansowanie z UE: 1,1 mln zł

Czysta energia w „Dolinie Zielawy”

Lider: Gmina Wisznice
 Wartość projektu: 8,59 mln zł
 Dofinansowanie z UE: 7,3 mln zł

„Dolina Zielawy” ponadlokalną marką na gospodarczej mapie Lubelszczyzny

Lider: Gmina Podedwórze
 Wartość projektu: 494,85 tys. zł
 Dofinansowanie z UE: 420,63 tys. zł

Innowacyjni Przedsiębiorcy Województwa Lubelskiego nagrodzeni

Przedsiębiorstwo specjalizujące się w innowacyjnych rozwiązaniach dla górnictwa, przychodnia okulistyczna, zakład produkujący okna i drzwi, stacja diagnostyczna samochodów ciężarowych oraz trzygwiazdkowy hotel, to laureaci II edycji konkursu „Innowacyjny Przedsiębiorca Województwa Lubelskiego” 2011. Gala finałowa odbyła się 19 listopada 2011 r. w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Tytuł Innowacyjnego Przedsiębiorcy Województwa Lubelskiego otrzymały prężnie działające firmy, które z powodzeniem konkurują na rynku regionalnym, krajowym i mogą być wizytówką województwa. Kapituła Konkursowa wybrała 15 przedsiębiorstw nominowanych do nagrody głównej w 5 kategoriach. – *Przedsiębiorstwa oceniane były między innymi pod kątem liczby nowych produktów lub usług wprowadzonych na rynek, liczby utworzonych miejsc pracy oraz wzrostu konkurencyjności* – wylicza

Izabela Byzdra, dyrektor Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie.

W pierwszej z nich *Innowacyjna firma* zwyciężyło przedsiębiorstwo **SIGMA S.A.**, które zajmuje się opracowywaniem, produkcją i wdrażaniem nowatorskich rozwiązań dla górnictwa i ochrony środowiska. W drugiej z konkursowych kategorii *Dynamicznie rozwijająca się firma* kapituła nagrodziła spółkę **GABI-BIS**, która w Lublinie utworzyła jedną z najnowocześniejszych placówek medycznych Eyemed, świadczącą usługi

Pamiątkowe zdjęcie wszystkich laureatów konkursu „Innowacyjny Przedsiębiorca Województwa Lubelskiego” 2011. Od lewej stoją: Marek Łukasiak „STOLMIR”, Jan Hajduk „SIGMA S.A.”, Renata Mazur „AUTO-DIAG”, Izabela Byzdra Dyrektor LAW P, Sławomir Rokita „GABI-BIS S.C.”, Antoni Wyszynski „Hotel Antoni”, Krzysztof Hetman Marszałek Województwa Lubelskiego, Jacek Sobczak Członek Zarządu Województwa Lubelskiego, Marceł Niezgoda Wiceminister w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego

Kogo premiowano?

1. **Innowacyjna firma** – w ramach tej kategorii premiowani byli beneficjenci, którzy wykazali się m.in. największą liczbą wprowadzonych nowych produktów/usług, największą skalą innowacyjności i konkurencyjności.
2. **Dynamicznie rozwijająca się firma** – w tej kategorii premiowani byli beneficjenci, którzy wykazali się m.in. największym wzrostem zatrudnienia, najwyższym stopniem zmiany poziomu konkurencyjności i wprowadzeniem nowych produktów/usług.
3. **Lider funduszu RPO WL** – w ramach tej kategorii premiowani byli beneficjenci, którzy zrealizowali największą liczbę umów biorąc pod uwagę działania I Osi Priorytetowej i działanie 2.4 schemat A II Osi Priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego z uwzględnieniem powiązań między realizowanymi projektami.
4. **Najlepszy start** – w ramach tej kategorii premiowane były nowopowstałe mikroprzedsiębiorstwa, które wykazały się m.in. najwyższym poziomem konkurencyjności, najwyższą liczbą wprowadzonych nowych produktów/usług i największą liczbą wprowadzonych miejsc pracy.
5. **Najlepszy produkt turystyczny** – w ramach tej kategorii premiowani byli beneficjenci, którzy m.in. zróżnicowali ofertę turystyczną w regionie, realizowali cele Planu marketingu turystyki w województwie lubelskim oraz których projekty przyczyniły się do przedłużenia okresów turystycznych i zmniejszenia sezonowości działalności turystyczno-rekreacyjnej w danym regionie.

Nominowani i zwycięzcy

Kategoria: *Innowacyjna firma*

1. **Sigma S.A.**
2. NPLAY Sp. z o.o.
3. ENERGOREMONT Przedsiębiorstwo Wdrażania Nowych Technologii Remontowych Sp. z o.o.

Jan Hajduk, prezes zarządu Sigma S.A. odbiera gratulacje od Krzysztofa Hetmana, marszałka województwa lubelskiego

Kategoria: *Dynamicznie rozwijająca się firma*

1. **GABI-BIS Iwona Szymaniak-Rokita, Sławomir Rokita**
2. Firma produkcyjno Handlowa „LUKS”
Lucja Kisiel
3. Fabryka Kabli ELPAR Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Izabela Byzdra, dyrektor LAMP wręcza nagrodę Sławomirowi Rokicie, właścicielowi firmy GABI-BIS

Kategoria: Lider funduszu RPO WL

1. **STOLMIR** Marek Łukasiak
2. CE2 Tech Consulting M. Dziewa i Wspólnicy Spółka Jawna
3. EMIKS Jacek Sałasiński

Marszałek Krzysztof Hetman gratuluje Markowi Łukasiakowi, właścicielowi firmy STOLMIR

Kategoria: Najlepszy start

1. **AUTO-DIAG** Kornet Marzena
2. „Genesis” Arkadiusz Wołoch, Justyna Wołoch Spółka Cywilna
3. Diesel Technika s.c. Wojciech Pawłowski, Grzegorz Krajewski, Robert Rozpędowski

Nagrodę z rąk Jacka Sobczaka, członka Zarządu Województwa Lubelskiego i Izabeli Byzdry, dyrektor LAMP odbiera Renata Mazur, reprezentująca firmę AUTO-DIAG

Kategoria: Najlepszy produkt turystyczny

1. **Zakład Gastronomiczny „U Antka”** Antoni Wszyński
2. Piotr Wężyk Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe
3. Centrum Szkoleniowo Wypoczynkowe „DUO” Iwona Piłat-Rząd

Nagrodę w kategorii „Najlepszy produkt turystyczny” wręczał Marek Kowalski, zastępca dyrektora Departamentu Regionalnego Programu Operacyjnego. Statuetka i pamiątkowy dyplom trafiły do Antoniego Wszyńskiego, właściciela hotelu „Antoni” (pierwszy z prawej)

Nagroda specjalna

1. **Sigma S.A.**
2. **GABI-BIS Iwona Szymaniak-Rokita,
Sławomir Rokita**

**Laureaci Nagrody specjalnej:
Jan Hajduk (Sigma S.A.)
i Sławomir Rokita (GABI-BIS)**

w zakresie okulistyki ambulatoryjnej oraz chirurgii gałki ocznej.

Liderem funduszu RPO WL została firma **STOLMIR** z Dubowa, producent okien i drzwi. W kategorii *Najlepszy start* nagrodzono **AUTO-DIAG** z Zamościa, stację diagnostyczną samochodów ciężarowych. Jako *Najlepszy produkt turystyczny* wyróżniono **Hotel Antoni** z Kolonii Łaszczówka k. Tomaszowa Lubelskiego. Spośród laureatów II edycji konkursu kapituła wybrała dwóch beneficjentów, którzy otrzymali nagrodę specjalną. Są to firmy **SIGMA S.A.** i **GABI-BIS S.C.**

Galę uświetniły występy muzycznych gwiazd. Na scenie Centrum Kongresowego Uniwersytetu Przyrodniczego pojawili się: **Tomasz „Dolar” Dymek**, twarz kampanii „RPO – jasne, że do przodu”, zespół **AVOCADO**, znany z I edycji programu „X-FACTOR” oraz **URSZULA**.

Konkurs zorganizowany został przez Lubelską Agencję Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie z myślą o przedsiębiorcach, którzy z sukcesem sięgnęli po dofinansowanie swojej działalności z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego. W ten sposób mieszkańcy Lubelszczyzny mogą poznać efekty realizacji inwestycji współfinansowanych ze środków unijnych. W 2011 roku w konkursie rywalizowało ponad 30 firm.

Katarzyna Kuszpit
Lubelska Agencja
Wspierania Przedsiębiorczości
w Lublinie

Zespół AVOCADO,
znany z występów w programie **X-FACTOR**,
był jedną z muzycznych gwiazd wieczoru

Taryfikator

korekt finansowych lekarstwem na nieprawidłowości

Podczas realizacji projektów współfinansowanych ze środków europejskich w ramach różnych programów, w tym również w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego, każdy beneficjent zobowiązany jest do przestrzegania przepisów prawa oraz obowiązków wynikających z umowy o dofinansowanie.

Naruszenie zasad określonych w umowie o dofinansowanie może skutkować koniecznością pomniejszenia wydatków przedstawionych do refundacji we wnioskach o płatność lub w przypadku środków już wypłaconych beneficjentowi z koniecznością zwrotu tychże środków. Podsumowując, nie ma możliwości sfinansowania z budżetu Unii Europejskiej wydatków poniesionych z naruszeniem przepisów prawa.

Obowiązki państwa członkowskiego za pośrednictwem Instytucji Zarządzającej RPO WL (Urzędu Marszałkowskiego – przyp. aut.) w zakresie nadzorowania nad prawidłowością wydatkowania funduszy europejskich oraz w przypadku stwierdzenia naruszeń w zakresie stosowania zasad, o których mowa powyżej, odzyskiwania kwot wynikają z przepisów Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz Rozporządzenia Rady (WE) Nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.

Jednym z najbardziej kluczowych obszarów w procesie wydatkowania środków europejskich są zamówienia publiczne i to właśnie w tej dziedzinie stwierdza się największy odsetek nieprawidłowości podczas realizacji projektów, a co za tym idzie korekty finansowe nakładane przez Instytucje Zarządzające są najbardziej odczuwalne dla beneficjentów.

W celu usankcjonowania i ujednoczenia podejścia podczas nakładania korekt finansowych Komisja Europejska opracowała wytyczne w zakresie wymierzania korekt finansowych dla wydatków współfinansowanych z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności z tytułu naruszenia przepisów dotyczących zamówień publicznych (COCOF 07/0037/03-PI). Wytyczne te stały się podstawą do opracowania dokumentu, który dostosowuje je do polskich warunków, pn „Wymierzanie korekt finansowych za naruszenia prawa zamówień publicznych związane z realizacją projektów współfinansowanych ze środków funduszy UE”. Załącznikiem do tego dokumentu są „Wskaźniki procentowe do obliczania wartości korekty finansowej za naruszenia przy udzielaniu zamówień publicznych, współfinansowanych ze środków funduszy UE”, tzw. „Taryfikator”.

Przykładowe rodzaje nieprawidłowości z odpowiadającym im wskaźnikiem procentowym korekty finansowej

1. Niedopełnienie obowiązku przekazania ogłoszenia do UOPWE 100%
2. Bezprawne udzielenie zamówienia w trybie negocjacji bez ogłoszenia lub zamówienia z wolnej ręki 100%
3. Bezprawne udzielenie zamówienia w trybie zapytania o cenę 100%
4. Bezprawne udzielenie zamówień dodatkowych lub uzupełniających w trybie zamówienia z wolnej ręki . . 25%
5. Brak pełnej informacji o warunkach udziału w postępowaniu oraz kryteriach oceny ofert 25%
6. Określenie dyskryminacyjnych warunków udziału w postępowaniu 5%-25%
7. Nieprawidłowości w zakresie oświadczeń lub dokumentów wymaganych od wykonawcy 5%
8. Ograniczenie kręgu potencjalnych oferentów 25%
9. Błędy w ogłoszeniach 5%
10. Niedopełnienie zamieszczenia ogłoszenia w BZP i na stronie internetowej 25%

Należy zwrócić uwagę, iż „Taryfikator” nie jest dokumentem bardziej restrykcyjnym od Wytycznych KE, a w wielu przypadkach wskaźniki procentowe do nakładania korekt finansowych są na możliwie najniższym poziomie w stosunku do wskaźników z dokumentu KE. Warto podkreślić, iż „Taryfikator” jest z jednej strony narzędziem służącym do naliczania korekt finansowych dla zamówień publicznych prowadzonych niezgodnie z przepisami prawa, ale jednocześnie stanowi korzystną alternatywę w takich przypadkach dla uznania wydatków w 100 procentach za niemożliwe do zrefundowania lub w pełnej wysokości podlegających zwrotowi .

„Taryfikator” opisuje w sposób ogólny kategorie nieprawidłowości i przypisuje im określone procentowo wskaźniki korekt, w podziale na zamówienia poniżej tzw. „progów unijnych” oraz na zamówienia równe lub wyższe od wartości określonych w art.11 pkt. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych z dnia 29.01.2004 r. (Dz.U. Nr 113 z 2010 r., poz. 759 z późn. zm).

Procedura odzyskiwania środków wykorzystanych z naruszeniem procedur obowiązujących przy ich wydatkowaniu określona jest w art. 207 ustawy o finansach publicznych. Rozpoczyna się od skierowania przez Instytucję, z którą beneficjent zawarł umowę o dofinansowanie, wezwania do zwrotu środków, w którym IZ wzywa beneficjenta do zwrotu lub wyrażenia zgody na pomniejszenie kolejnych płatności, jeśli takie są przewidziane. W sytuacji, kiedy beneficjent nie zwróci środków o terminie określonym w wezwaniu do zwrotu lub nie wyrazi zgody na pomniejszenie kolejnych płatności wówczas instytucja wydaje decyzję o zwrocie środków.

Dorota Sawczuk

„Taryfikator” jest „mniejszym złem”

Beneficjenci, w wielu przypadkach, za swój największy sukces uważają takie przygotowanie projektu, które pozwoli na uzyskanie dofinansowania. Nie zawsze pamiętają jednak o tym, że to dopiero połowa drogi. Umowa o dofinansowanie wskazuje, że jedynie zgodne z prawem, zarówno polskim, jak i unijnym, zrealizowanie projektu gwarantuje wypłatę środków. Omawiany w artykule „Taryfikator” jest jednym z narzędzi, jakie Instytucja Zarządzająca ma obowiązek stosować w momencie stwierdzenia niezgodnego z prawem wydatkowania publicznych pieniędzy. Jest on poniekąd „mniejszym złem” dla beneficjenta, bowiem łagodzi rygor uznania 100% wydatków za niekwalifikowane, stosując w zamian korektę finansową przypisaną do określonej grupy uchybień.

Grzegorz Sobolewski
Zastępca Dyrektora
Departamentu Regionalnego
Programu Operacyjnego

Dane kontaktowe

Urząd Marszałkowski
Województwa Lubelskiego
Departament Regionalnego
Programu Operacyjnego
ul. F. Stefczyka 3b
20-151 Lublin
tel. 81 441 67 38
fax 81 441 67 40

Punkt informacyjny
tel. 81 441 67 50
tel. 0-800-888-776
(bezpłatna infolinia)
www.rpo.lubelskie.pl
e-mail: drpo@lubelskie.pl

**Filia Urzędu Marszałkowskiego
w Białej Podlaskiej**
ul. Warszawska 14
21-500 Biała Podlaska
tel. 83 343 58 44
fax 83 342 28 82
e-mail: biala@lubelskie.pl

**Filia Urzędu Marszałkowskiego
w Chełmie**
Plac Niepodległości 1
22-100 Chełm
tel. 82 563 02 08
fax 82 565 13 88
e-mail: chelm@lubelskie.pl

**Filia Urzędu Marszałkowskiego
w Zamościu**
ul. Partyzantów 94
22-400 Zamość
tel. 84 638 42 35
fax 84 639 31 34
e-mail: zamosc@lubelskie.pl

**Lubelska Agencja Wspierania
Przedsiębiorczości w Lublinie**
ul. Wojciechowska 9a
20-704 Lublin
tel. 81 462 38 00
fax 81 462 38 40

Punkt informacyjny
tel. 81 462 38 31
tel. 81 462 38 12
www.lawp.eu
e-mail: lawp@lubelskie.pl

lubelskie
Smakuj życie!

Bezpłatna infolinia RPO

800 888 776

www.rpo.lubelskie.pl

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
LUBELSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

